

Barn- och utbildningsnämnden

Ordförande:
Förvaltningschef:

Maritza Villanueva Contreras
Ann-Christin Isaksson

Ansvarsområde

Barn- och utbildningsnämnden har på kommunfullmäktiges uppdrag huvudmannansvaret för det offentliga skolväsendet i Timrå kommun. Uppdraget som huvudman är att se till att varje enhet är välskött, attraktiv och värdeskapande för förskolebarn, skolungdom och vuxenstuderande i enlighet med nationella krav.

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för kulturskolans verksamhet.

Barn- utbildningsnämndens centralkök tillhandahåller dagligen måltider till förskolor, skolor och äldreomsorg.

Väsentliga händelser under året

Verksamhet	Viktiga händelser
Förskoleverksamhet	<p>Det upplevs svårt att definiera vad som är resultat i förskolan då uppdraget är brett och inte går att avgränsa till kvantitativa mätetal. De slutsatser som kan dras efter genomförd analys är på många punkter samma slutsatser som Skolinspektionen beskriver i sin slutrapport om förskolans kvalitet ¹. Dessa visar på att även om ett flertal styrkor återfinns inom förskolan, så är variationerna i kvalitet stora, med oklara och odefinierade roller och ansvarsfördelning.</p> <p>Inom ramen för de dialoger som har genomförts och det material som lämnats in har det även påvisats att det återfinns stora variationer i enheternas systematiska kvalitetsarbete, och hur väl dokumenterat detta arbete är. Detta hör sannolikt ihop med ovan nämnda otydlighet och brist på definierade roller. I arbetet med förskolans välsköthet och kartläggning av enheternas processer har en ökad grad av medvetenhet om det egna arbetet tydliggjorts, vilket har lett till att utvecklingsområden kunnat identifieras. Att gemensamt definiera vad som skall göras, och hur, tycks ha haft genomgående positiv verkan för likvärdigheten och kontinuiteten i arbetet inom olika områden. Genom att fortsätta arbetet med att utforma och etablera förskolans plattform för ledning och styrning inklusive organisering och definition av roller, är vi övertygade om att förskolans kvalitet kommer att öka. Vi är även övertygade om att uppföljning och analys underlättas genom detta arbete. En förhoppning är att, genom att hantera det systematiska kvalitetsarbetet med samma struktur, kunna öka medvetenheten inom området och därmed likvärdigheten.</p> <p>Vi vet att det kommer en ny läroplan våren 2019. Vi behöver ge förutsättningar till förskolecheferna så att de kan genomföra de aktiviteter som behövs.</p> <p>Under våren 2018 genomfördes en enkätundersökning bland vårdnadshavare inom förskolan. Samtliga 19 frågor, och dess svarsalternativ, hämtades från Skolinspektionen. Totalt lämnades 240 svar, som behöver ställas mot att det finns cirka 900 barn inskrivna i förskolan, varav flera är syskon. Därmed får svarsfrekvensen ses som relativt låg. Av de svar som har lämnats, så är</p>

merparten av dessa mycket positiva inom samtliga frågeområden. Ett huvudmål för nästa års genomförande är därmed en klart högre svarsfrekvens. I januari infördes rätt till 30 timmars förskola för barn vars föräldrar är arbetssökande eller föräldralediga. Vid en utvärdering efter 5 månader kunde förskolecheferna konstatera att de 30-tal barn som utökad sin vistelsetid inte påverkade verksamheten nämnvärt.

Fritidshem

Vi kan se att flera enheter påbörjat att utveckla verksamheten i enlighet med läroplanens mål genom att etablera enhetens plattform för ledning och styrning. Att trivsel och nöjdhet med verksamheten är god både hos elever och vårdnadshavare kan man se bland annat utifrån de enkäter och de samtal som genomförts på enheterna.

Välskötthetsarbetet kommer att fortsätta och vi anser att detta ytterligare kommer att förbättra verksamhetens kvalitet.

Grundskola och förskoleklass

Skolledarna beskriver en verksamhet med god kvalitet. Eleverna får en god träning inom läroplanens områden. Den enhet som har blivit granskad inom Skolinspektionens uppföljningar och uppvisar en större medvetenhet om uppdraget och har lättare att ”sätta ord på” sitt dagliga och långsiktiga arbete. Det är inte ovanligt att vissa områden i läroplanen som till exempel inflytande och delaktighet håller god kvalitet, men arbetet är inte dokumenterat och synligt. Det systematiska kvalitetsarbetet bör generera sådan dokumentation förutsatt att det finns smarta och enkla IT-lösningar. Detta under förutsättning att kvalitetsarbetet leds och ges rimliga förutsättningar. Även här anser vi att den struktur och dokumentation som behövs kommer att utvecklas inom ramen för vårt fortsatta välskötthetsarbete.

Med utgångspunkt i det material som lämnats in och sammanställts, och den analys som gjorts av detta, har flera viktiga punkter uppmärksammats. Framför allt har det påvisats stora olikheter inom hur enheterna bedriver det systematiska kvalitetsarbetet. Detta har i sin tur lett till att den analys som behöver göras på enhetsnivå har vissa brister. På flertalet enheter nämns att det inom det systematiska kvalitetsarbetet behövs smarta IT-system som gör data lättillgängligt. Det tycks råda en stor osäkerhet i hur ett mer systematiskt arbete ska bedrivas, och vilka underlag som behöver ligga till grund för att en analys av den egna enhetens arbete skall kunna genomföras.

Inom de områden som fungerar bäst nämns framför allt två saker som framgångsfaktorer. Det ena handlar om tillgången till nödvändig kompetens, exempelvis legitimerade lärare, och den andra hemmahör i till vilken grad enheternas processer är definierade och etablerade. En slutsats som dragits av det sistnämnda, är att definierandet och etableringen av processer ger ett stöd i vad som krävs för att vissa arbetsuppgifter skall fungera på bästa sätt. Med en överblick över vilka moment som ingår, och vilka roller som är kopplade till dessa, ges en bättre grund för ansvarsfördelning, en större tydlighet i uppdraget samt ett synliggörande av krav på dokumentation.

Det område som sticker ut mest i negativ bemärkelse är matematikresultaten. ”Samma” elever försämrar sina resultat på nationella prov i matematik mellan åren 14 till 17 i mellan- och högstadiet. Vi kan inte se och har inte via dialogerna fått någon analys från enhetsnivå om orsaker till detta. Vi kommer därför att särskilt beakta resultaten i matematik och följa upp enheternas analys av detta under 2019.

Elevehälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete är ett område som

behöver utvecklas, vilket skolledarna på enheterna är medvetna om. Vi kan se att många enheter inte har en struktur för att samla alla kompetenser på skolan för gemensam planering. Området hälsofrämjande och förebyggande arbete får på detta sätt ingen naturlig spelplan, vilket måste utvecklas. Vi behöver stödja våra skolledare i att utforma ledningsprocesser bland annat utifrån läroplanens kapitel 2 § 8.

Inom ramen för vårt fortsatta arbete med välskötthet skapar vi nödvändiga förutsättningar för att ta sig an de utvecklingsområden vi identifierat inom grundskolan (till exempel resultaten i matematik och betyg och bedömning SVA) på ett systematiskt sätt. Vi kommer därför att ge våra skolledare extra stöd och handledning under etableringsfasen.

Barn- och utbildningsnämnden har som huvudman granskats av skolinspektionen gällande två områden inom förskoleklass och grundskola. 1. Förutsättningar för utbildningen och 2. Styrning och utveckling av utbildningen. Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att huvudmannen (BUN) uppfyller författningarnas krav inom de arbetsområden som granskats.

Grundsärskola

I dokumentationen ligger ofta fokus på verksamhetens ”görande” och det beskrivs i regel hålla hög kvalitet. Elevernas utveckling beskrivs som att den kunskapsmässiga och sociala utvecklingen är god och att målen för utbildningen uppnås av alla elever.

Vår bedömning är att grundsärskolan i Timrå håller en hög kvalitet, även här kan arbetet med välskötthet inklusive processer hjälpa oss att synliggöra detta.

Gymnasieskola

Utifrån det inlämnade materialet och den dialog som förts med Timrå gymnasium påvisas en hög grad av systematik och medvetenhet i enhetens kvalitetsarbete. Arbetet med uppföljning har vidareutvecklats med gott resultat, vilket har bidragit till en tydligare transparens. Vissa av arbetssätten och metoderna som fallit väl ut bör därför synliggöras än mer, för att bedöma huruvida de kan vara applicerbara på andra enheter och därmed utöka det organisatoriska lärandet. Framför allt gäller detta implementerings- och analysarbete samt arbete med prognoser.

De utvecklingsområden som enheten redogör för i sin analys innefattar ett fortsatt fokus på välskötthetsarbetet samt etablering av processer. Vi håller helt med i den analysen.

Barn- och utbildningsnämnden har som huvudman granskats av skolinspektionen gällande två områden inom gymnasieskolan. 1. Förutsättningar för utbildningen och 2. Styrning och utveckling av utbildningen. Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att huvudmannen (BUN) uppfyller författningarnas krav inom de arbetsområden som granskats.

Vuxenutbildning Lärvux, SFI

Vi kan via den uppföljning som genomförts med dialogsamtal och dokumentation konstatera att den vuxenutbildning som bedrivs i egen regi i Timrå håller hög kvalitet. Vi kan inte med säkerhet säga detsamma om den verksamhet vi köper av upphandlade utbildningsanordnare.

Vuxenutbildningen har för detta läsår följt samma modell för uppföljning som övriga verksamheter. Givet att verksamheten har andra förutsättningar har detta lett till vissa svårigheter med uppföljningen. En mer anpassad struktur och ett mer anpassat underlag behöver tas fram för att bättre kunna följa upp och analysera det arbete som bedrivs inom vuxenutbildningen.

Vidare kan det konstateras att det i dagsläget innebär samma svårigheter med att följa upp de upphandlade utbildningsanordnare som tillhandahåller vuxenutbildning på distans. Det är av stor vikt att även detta ryms inom den uppföljning som nämns ovan. Vi kommer snarast att arbeta vidare med dessa frågor, för att möjliggöra en bättre uppföljning av den egna och den upphandlade utbildningen.

Kostverksamhet

Inom området för kost och måltider är vi ålagda att säkerställa att våra elever erbjuds kostnadsfri skolmåltid varje skoldag, att vi har system för att kontinuerligt säkerställa att de skolmåltider som serveras är näringsriktiga, samt att vi som huvudman kan visa resultat från en systematisk uppföljning som innebär att de skolmåltider som serverats levt upp till de svenska näringsrekommendationerna.

De senaste åren har uppföljningen av ovan gjorts som en del av barn- och utbildningsförvaltningens internkontroll. Denna görs genom att centralköket analyserar måltiderna i kost- och affärssystemet Matilda där en beräkning görs efter Livsmedelsverkets råd.

Kulturskola

Kulturskolan vänder sig till barn och ungdomar inom grundskolan, där ett nära samarbete bedrivs, eleverna undervisas ofta direkt på sin egen grundskola. Anmälan till Kulturskolan har varit föremål för att en utvecklingsinsats genom att ansökan numera hanteras av en robot, vilken automatiskt placerar in den sökande på en kölista. När plats finns tar ansvarig lärare kontakt med elev och skola och bestämmer en tid som passar för undervisning. Möjlighet erbjuds för elever att delta i orkestrar och ensembler, vars undervisning sker på eftermiddag/efter skoltid och kvällstid.

I dagsläget erhålls bidrag från Kulturrådet inom teater, dans, bild samt bidrag från Svenska Filminstitutet.

Gemensamt

Budget

Vår bedömning utifrån dialoger och övrig uppföljning 2018 är att enheterna under 2018 hade en rimlig ekonomisk resurstilldelning, om man räknar de sammanlagda resurserna från kommun och de via statsbidrag.

IT inom förvaltningen

Vi har påbörjat arbetet med den nationella digitaliseringsstrategin gällande bland annat likvärdig infrastruktur. Vi ser här behov av att erhålla både drift och investeringsmedel så att vi kan ha en årlig struktur gällande inköp och utbyte av digitala enheter till elever och personal. Ytterligare behov av insatser under 2019, på grund av digitaliseringsstrategin, är kompetensutveckling av personal bland annat på grund av nya avsnitt i kursplanerna.

I Skolinspektionens PM gällande huvudmannens styrning (2018-06-05) beskrivs det systematiska kvalitetsarbetet som centralt för lyckad skolutveckling. De huvudmän som lyckats bra har välutvecklade system och strukturer som stödjer arbetet med att analysera resultat och åtgärda brister genom behovsanpassade insatser på alla nivåer i styrkedjan. Vi har idag genom vårt välsköthetsarbete byggt strukturen men saknar ett välutvecklat systemstöd.

I ett mer digitaliserat skolväsende krävs enkla möjligheter att dela digitalt material med varandra på alla nivåer – en ”delakultur” eftersträvas. Det väcker i sin tur behovet att kommunen tillåter en så kallad molntjänst lämplig för ändamålet.

Några av de insatser som behövs inom den nationella digitaliseringsstrategin

bedöms vara så pass omfattande och komplexa att det behövs särskilda insatser för att klara av ett genomförande.

Vi kan se att det både på huvudmannanivå och på enhetsnivå saknas smarta, bra och enkla IT-system för att göra data lättillgängligt, vilket i sin tur ligger till grund för att kunna göra bra analyser.

Lokaler/lärmiljö

Förskola

Bäckmo förskolas lokaler är inte anpassade efter dagens krav för förskoleverksamhet. Projektering av ny förskola pågår. Idag saknas det arbetsplatser för tre förskolechefer på områdena Örnen/Furudal/Timrådalen, Älvstranden samt Bergeforsen/Ljustorp. Förskolechef behöver vara placerad på enhet för att öka tillgängligheten för vårdnadshavare, barn och personal. Det förbättrar även förskolechefens egen arbetsmiljö.

I nya läroplanen för förskola ställs det ytterligare krav på att verksamheten i förskolan ska vara en daglig utbildning i enlighet med läroplanens mål samt att roller och ansvar för att genomföra detta arbete förtydligas. Arbetet kräver därmed en förändrad arbetsmiljö för personal med bland annat behov av arbetsrum/samtalsrum, vilket idag saknas på enheterna.

Enheterna uppger att lärmiljön inomhus anpassas utifrån arbetet med läroplanens mål och barnens behov. I den enkät som utgick till vårdnadshavarna under våren bekräftas detta då 91% upplever att förskolan erbjuder deras barn en stimulerande miljö. Enheterna uppger att man behöver utveckla arbetet med utomhusmiljön på ett likartat sätt. Detta blev särskilt synligt då man under våren genomfört en inventering av lärmiljön med fokus på läroplansmålen för teknik, naturvetenskap samt matematik. Varje enhet kommer att använda inventeringen till att arbeta fram sina specifika behov.

Fritidshem

Verksamheten delar vanligen lokaler med förskoleklass. I de fall lokalerna delas med grundskola blir inte lärmiljön och arbetsmiljön optimal, då den är anpassad för grundskola.

Grundsärskola

Lokalerna på Bergeforsens grundsärskola är inte anpassade till verksamhetens behov av utrymme. Projektering av utbyggnad pågår.

Grundskola

Fagerviks skola är en liten enhet, där saknas tillgång till kontor samt grupprum för eleverna. I övrigt har ingen annan grundskola uttryckt särskilda önskemål.

Övergripande

Med tanke på Kommunfullmäktiges mål att kommuninvånarantalet i Timrå kommun ska öka, behöver vi tillsammans med kultur- och teknikförvaltningen, miljö- och byggförvaltningen, socialförvaltningen samt Timråbo ta fram underlag för politiska beslut avseende lokalförsörjning för i första hand förskola och grundskola.

Behörighet och kompetensförsörjning

Vi har stora svårigheter att rekrytera behöriga förskollärare till förskolan.

Andelen behöriga förskollärare når inte upp till de 60 % som barn- och utbildningsnämnden beslutat. I dagsläget är andelen behöriga ca 45 %. Senaste statistik i grundskolan (2017) visade på drygt 80 % behöriga lärare med legitimation. Andelen obehöriga är störst i årskurs 7-9 och det är särskilt svårt att rekrytera lärare i ämnen som matematik, No-ämnen, engelska och moderna språk. I årskurs 1-6 är situationen bättre. Vi ser allt färre sökande till våra utannonserade tjänster, vi ser fler pensionsavgångar och vi ser en märkbart ökad

rörlighet, detta gäller även i årskurs 1-6.

På Timrå gymnasium och inom vuxenutbildningen har vi få obehöriga, men även här märks en tydlig försämring gällande antal behöriga sökande till de tjänster som behöver tillsättas. HR har i uppdrag att ta fram en kompetensförsörjningsplan som vi sätter stor förhoppning till.

I regionen råder också en brist på skolledare. Rörligheten har dessutom ökat och för skolenheternas utveckling är det olyckligt med täta ledarbyten. Inom arbetsmiljöarbetet och i samband med rekryteringar uttrycker skolledarna en känsla av utsatthet och "ensamhet" i vissa sammanhang och en önskan att arbeta mer i samverkan med andra ledare, att ingå i ett ledningsteam.

Med hänsyn till dessa omständigheter behöver därför ledningsorganisationen ses över, i syfte att skapa en arbetsmiljö och en ledarroll som är attraktiv och hållbar på sikt – så att ledarna vill och orkar stanna kvar på sina positioner.

2018 (beräknad volym i budget 2018)						
Verksamhet	Barn/elever folkbokförda i Timrå Kommun*	Avgår utpendlande barn/elever till andra kommuner/skolor	Barn/elever folkbokförda i Timrå kommun och inskrivna i kommunen s egna verksamheter.	Tillkommer inpendlande från andra kommuner	Tillkommer asylsökande barn/elever	Beräknade inskrivna barn/elever i Timrå kommuns verksamheter
Förskola	853(857)	-33(-40)	820(817)	7(10)	14(13)	841(840)
Förskoleklass	197(200)	-1(-3)	196(197)	4(0)	4(3)	204(199)
Grundskola	1903(1969)	-160(-167)	1743(1802)	28(22)	25(69)	1796(1893)
Grundsärskola	21(29)	-2(-4)	19(25)	1(0)	0(0)	20(25)
Fritidshem	743(722)	-56(-20)	687(702)	15(5)	4(0)	706(707)
Gymnasieskola	703(674)	-363(-327)	340(347)	48(52)	43(70)	431(469)
Gymnasiesärskola	21(24)	-21(-24)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)
Mättdag för volym: 181015						
* Beräknad volym som Timrå kommun har kostnader för oavsett vart barnet/eleven finns inskriven.						

Ekonomi, kommentarer

Drift

Resultaträkning, tkr	Budget 2018	Redovisning 2018	Ändring 2018	Redovisning 2017
Verksamhetens intäkter	130 615	142 366	11 751	136 658
Verksamhetens kostnader (-)	-604 622	-616 863	-12 241	-589 447
Verksamhetens nettokostnad (-)	-474 007	-474 497	-491	-452 789

Drift, kommentarer

Kommentar: Årets resultat för Barn- och utbildningsnämnden visar på ett underskott med 491 tkr.

Under året har några verksamheter haft en mer pressad ekonomi än andra som lett till ett underskott i dessa verksamheter. Dessa är förskola, grundskola, fritidshem, gymnasiesärskola, kulturskola och kostverksamhet.

Förskolan har under våren haft ett högt tryck gällande antalet inskrivna barn samt har verksamheten haft ett ökat behov av resurser till barn i behov av särskilt stöd. Grundskolan har haft många elever som har behov av särskilt stöd samt haft några integrerade grundsärskoleelever i sin verksamhet. Under hösten fick fritidshem en betydande ökning av volym som ledde till ökade kostnader. Gymnasiesärskolan har fått mer kostnader på grund av att ersättningen per elev till andra aktörer har höjts och att skolskjutskostnaderna har ökat. Kulturskolan har under året haft ökade kostnader i form av personal- och driftskostnader. Kostverksamheten fick lägre intäkter och ökade personalkostnader än beräknat samt ökade livsmedelskostnader på grund av att det under en period saknades avtal för inköp av livsmedel.

Nämnden har även verksamheter som har haft en god ekonomi under året. Dessa verksamheters överskott har fått bära de verksamheter som haft underskott. Dessa är pedagogisk verksamhet (dagbarnvårdare), förskoleklass, grundsärskola och vuxenutbildning.

Den pedagogiska verksamheten har varit vakant under hösten. Förskoleklass har haft högre intäkter än beräknat. Grundsärskolan har under året haft mindre behov av resurser samt haft några elever som varit integrerade i grundskolan. Vuxenutbildning fick lägre personalkostnader på grund av vakanser under året.

Orsaken till räkenskapsårets underskott i jämförelse med delårsrapportens prognostiserade överskott per helår på 978 tkr beror främst på ökade skolskjutskostnader och en ökad semesterlöneskuld.

Investeringar

Investeringar, Projektnr	tkr netto Text	Netto budget 2018	Netto Redovisning 2018	Ändring 2018
2710	Invest verksamhet	-2 800	-2 146	654
Summa investeringar		-2 800	-2 146	654

Investeringar, kommentarer

Av årets investeringsmedel på 2.800 tkr (kompletteringsbudget från 2017 med 800 tkr) har 2.146 tkr använts. Investeringarna har främst varit inköp av möbler, gardiner och IT. Investeringar har skett inom de flesta verksamheter. De enheter som har fått större investeringar är Laggårbergs skola och Böle skola samt Älvstrandens förskola. Inför 2019 har en framställan om kompletteringsbudget på 654 tkr gjorts. Detta pga. att några planerade investeringar för 2018 inte har genomförts samt att några genomförts men ej fakturerats ännu.